

Anarchosyndykalizm

Piotr Salwowski

1999

Na przełomie XIX i XX wieku powstała koncepcja połączenia anarchizmu z działalnością związków zawodowych w wyniku czego pojawił się nowy kierunek - anarchosyndykalizm, walczący z monopolami ekonomicznymi i politycznymi, które zapewniają małym elitom możliwość kontroli życia wielkich grup społecznych. Anarchosyndykalizm poddaje krytyce dotychczasową marksistowską teorię rewolucji i dyktatury proletariatu, prowadzących do powstania nowych państw i nowych uprzywilejowanych klas, wyrastających z partii komunistycznych i aparatu biurokracyjnego. W związku z tym anarchosyndykalisci odrzucają potrzebę istnienia partii politycznych i zakładają przekształcenie związków zawodowych w samodzielną organizację pracowniczą, niezależną od wpływów wszelkich organizacji, które wykorzystują ruch związkowy dla zdobycia władzy. Anarchosyndykalizm jest koncepcją organizacji społeczeństwa samorządowego, zapewniającego wszystkim swoim członkom aktywne uczestnictwo w procesie podejmowaniu decyzji, szczególnie zaś tym którzy pozostają w zasięgu następstw owych decyzji. Wolne społeczeństwo nie powinno opierać się tylko na materializmie i rachunku korzyści ekonomicznych, ale na wzajemnej pomocy i dobrowolnej współpracy ludzi. Ponieważ anarchosyndykalizm ma być środkiem, pozwalającym na dojście do anarchizmu, zakłada więc przygotowanie ludzi do podjęcia w przyszłości akcji bezpośredniej w formie strajku powszechnego, który doprowadzi do zniesienia instytucji państwa i przejęcia zakładów pracy przez pracowników.

Anarchosyndykalizm jako teoria i praktyka działania opiera się na 4 filarach: organizacja i działanie związku zawodowego, wolne powszechne stowarzyszenia, federalizm oraz struktury delegacyjne.

Związek zawodowy

Podstawą anarchosyndykalizmu jest działalność związku zawodowego, zorganizowanego wg zasad federalizmu, bezpośredniej demokracji i samorządności. Nie ma tutaj miejsca na żadne wybory przewodniczącego, uzyskującego (jak to ukazuje historia) prawie dyktatorskie możliwości podejmowania decyzji i mniemania o reprezentowaniu wszystkich związkowców.

Wolne stowarzyszenia

Ponieważ nie można wymagać od wszystkich brania czynnego udziału, czy choćby wykazywania zainteresowania sprawami działalności związku zawodowego, należy zatem uznać prawo każdego do swobodnego organizowania stowarzyszeń, komun, kooperatywów i innych różnorodnych grup w celu realizacji jakiś wspólnych celów.

Federalizm

Federalizm jest formą dobrowolnej koordynacji działania (w oparciu o dobrowolne porozumienia) różnorodnych autonomicznych, samorządzących się grup, które łączą się dla podniesienia skuteczności swoich poczynań. Federalizm jest zaprzeczeniem tendencji centralistycznych, prowadzących do skupienia władzy w rękach nielicznych i sprowadzenia człowieka do roli bezwolnego narzędzia posłusznego rozkazom wyższego szczebla i pozbawionego możliwości przejawiania własnej inicjatywy. Federalizm umożliwia podejmowanie decyzji na szczeblu lokalnym, gdzie ich konsekwencje będą zrozumiałe i widoczne. Tak więc najlepszym zabezpieczeniem przed nadużywaniem władzy jest decentralizacja - samodzielne podejmowanie rozstrzygnięć przez zainteresowanych.

Struktury delegacyjne

Umożliwiają podejmowanie decyzji, których konsekwencje dotyczą większych grup ludzi. Wybiera delegatów reprezentujących daną grupę tylko w określonych sprawach. Struktury delegacyjne opierają się na trzech zasadach:

1. Delegat jest wybierany przez tych, którzy są bezpośrednio związani z daną sprawą. Ustala się na spotkaniu wszystkich zainteresowanych, co powinno zostać zrobione oraz udziela się delegatowi ograniczonego mandatu w działaniu i występowaniu w imieniu grupy.
2. Mandat każdego delegata może być w każdej chwili cofnięty przez tych wszystkich, którzy udzielili zaufania delegatowi i uznali go za reprezentanta swoich interesów. Ten mechanizm zabezpiecza przed wykorzystywaniem pozycji delegata jako szefa grupy, mogącego wydawać polecenia i załatwić swoje sprawy kosztem lub w sprzeczności z interesem grupy.
3. Ograniczona kadencja delegatów zabezpiecza przed powstaniem zjawiska “długowiecznych przywódców” i umożliwia większą częstotliwość zmian osób wybieranych na delegatów.

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Piotr Salwowski
Anarchosyndykalizm
1999

Wydane w drugim "Zeszycie Red Ratu"

pl.anarchistlibraries.net